

Luleå stifts

plan för verksamhet och
ekonomi 2024–2026

Omslagsbild: Byske kyrka invigdes 1872. Den ritades av stadsarkitekt N. Boström från Umeå och fick en ovanlig och karakteristisk åttkantig form. Foto: Emma Berkman, Luleå stift

Produktion: Luleå stift, Svenska kyrkan.

Innehåll

4	Biskopen har ordet
5	Stiftsstyrelsen
6	Inledning
7	Mål och inriktning
8	Församlingsinstruktion, biskopsbesök, visitation och samråd
10	Bärkraft i stiftets församlingar och pastorat – en tid av utmaningar
12	Verksamhetens inriktning
	12 Församlingsliv
	17 Organisatoriska förutsättningar
	20 Stiftsorganisationen
21	Ekonomiska förutsättningar

Bilaga

26	Barnperspektiv
----	----------------

Biskopen har ordet

Ordet tillit är centralt i bibelns budskap och kyrkans liv. ”Känn ingen oro, tro på Gud och tro på mig”, säger Jesus i Johannesevangeliet. Som kristna övar vi oss varje dag i att i tillit överlämna oss till Gud och Guds kärlek, att bli burna och vägleda. Gud som vi inte ser, men ändå väljer att lita på och tro på.

Det som händer i våra egna liv, bär vi med oss in i kyrkans miljöer och sammanhang. En tillitens kyrka ger mylla för samtal om livets djup. En miljö där vi kan våga pröva och utforska utan rädsla för dömande ord eller beteende. Välsignelsens ord om att Gud vänder sitt ansikte till oss får vi ta emot, och sen öva oss i att se på varandra med samma varma blick.

”

Gud verkar i er.

I kyrkan får vi utforska att i tillit tala tro med varandra, och när vi utvecklar ett språk för tron ger vi samtidigt en gåva till den andre. Tystnar vi, krymper språket för tron inte bara för oss själva, utan också för andra och i förlängningen för kommande generationer. Att dela med varandra ger bärkraft, minskar ensamheten och skapar förståelse för den andre.

Men det betyder inte att allt är lugnt. Den kristna tron, som bygger på hoppets, trons och kärlekens processer, skyddar oss inte från oro. Oro för det som hotar livet i dess många dimensioner. ”När vi bestämmer oss för hur vi vill vara människor måste vi även välja vilken slags oro vi är beredda att tåla, och hur vi vill vara som aktörer.” säger teologen

Werner Jeanrond. För tron, hoppet och kärleken hänger intimt samman med modet att stå kvar, och modet till handling.

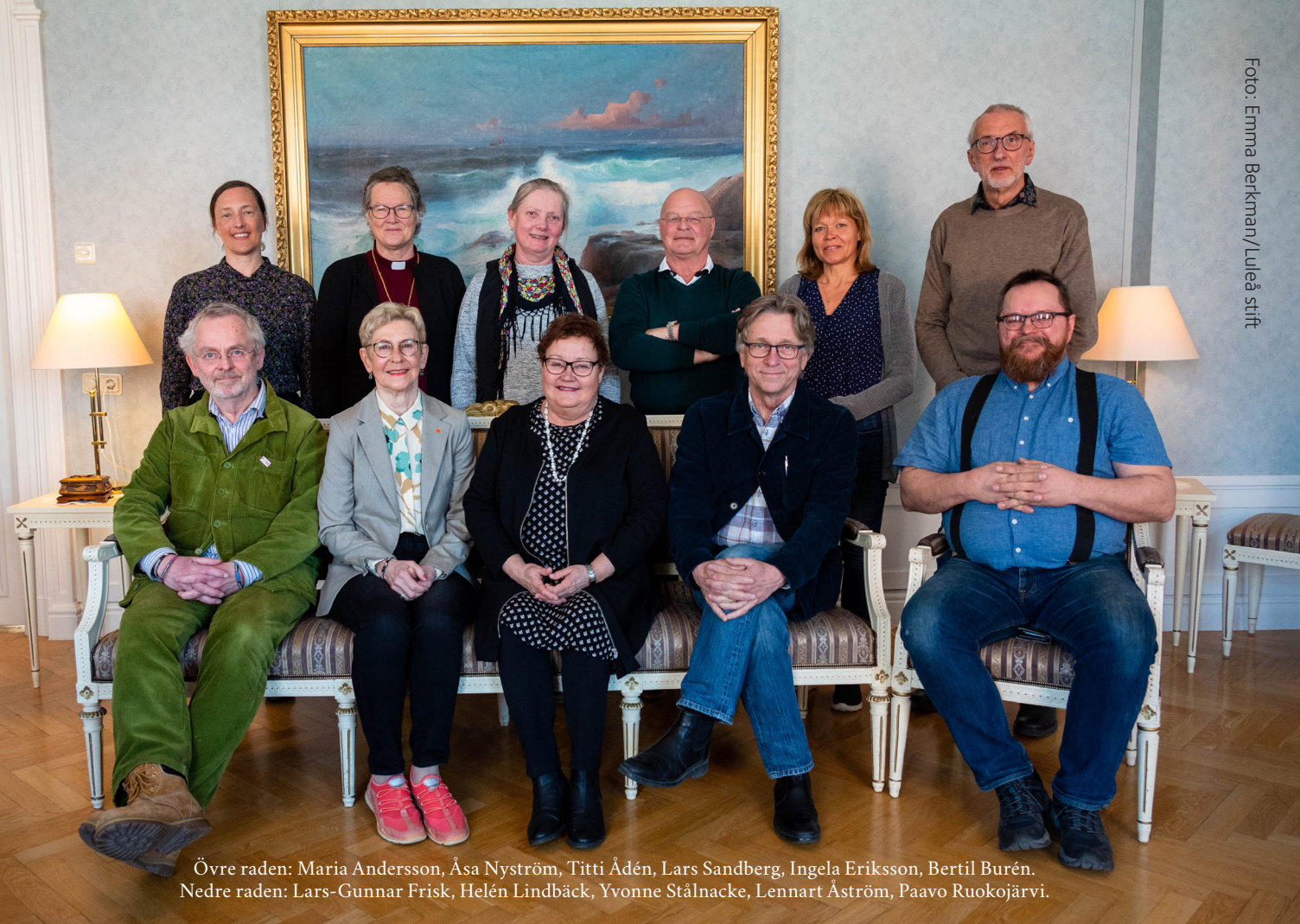
Att välja vad vi sätter vår tillit till, är extra viktigt och arbetsamt i svåra tider. Tillsammans som kyrka kan vi hjälpas åt att uthärda oron, överlämna den till Guds barmhärtighet och hämta kraft att handla. Jesus valde de tolv lärjungarna – inte för att de var mest kompetenta, utan för att de var villiga att följa i tillit. Då kunde något utvecklas. Det är alltså inte bara vi som övar oss i tillit till Gud. Gud visar oss tillit när han ger oss uppdraget att vara röst, kraft och medarbetare för det Gud vill ska ske. ”För Gud verkar i er” skriver Paulus i brevet till Filippi.

Vi som kyrka behöver arbeta för en reflekterad tillit i en svår tid, så att tro, hopp och kärlek kan växa. Grundtilliten är till Gud, som bär oss ut till möten och sammanhang där tro, hopp och kärlek kan göra skillnad.

Åsa Nyström
Biskop

Foto: Ola Johansson/Luleå stift

Övre raden: Maria Andersson, Åsa Nyström, Titti Ådén, Lars Sandberg, Ingela Eriksson, Bertil Burén.
Nedre raden: Lars-Gunnar Frisk, Helén Lindbäck, Yvonne Stålnacke, Lennart Åström, Paavo Ruokojärvi.

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsen lämnar härmed förslag till plan för Luleå stifts verksamhet och ekonomi för åren 2024–2026. Planen innehåller mål, inriktning och ekonomiska ramar för verksamheten under perioden.

Ordinarie ledamöter:

Åsa Nyström, biskop · ordförande

Titti Ådén, Umeå · 1:e vice ordförande

Lars-Gunnar Frisk, Umeå · 2:e vice ordförande

Lars Sandberg, Umeå

Yvonne Stålnacke, Luleå

Lennart Åström, Boden

Ingela Eriksson, Hörnefors

Paavo Ruokojärvi, Robertsfors

Bertil Burén, Vännäsby

Helén Lindbäck, Piteå

Maria Andersson, Luleå

Inledning

Ett levande församlingsliv är drivkraften för stiftets främjande arbete. Detta oavsett om det handlar om att erbjuda inspiration, fortbildning eller kompetensutveckling i gudstjänstarbete, diakonalt utvecklingsarbete, konfirmandarbete eller insatser som görs för att underlätta församlingarnas administrativa stöd, stöd i fastighetsfrågor eller organisationsfrågor. Främjandet inom förvaltningsområdet syftar också till att församlingarna ska kunna lägga kraft och resurser på kärnuppgiften att vara kyrka lokalt.

Luleå stiftsorganisation strävar efter att allt tydligare få grepp om vilka strategiska vägval som behöver göras när det gäller kyrkans framtid. I det arbetet är relationen till och dialogen med församlingarna av yttersta vikt. Likaså det väl upparbetade samarbetet med kyrkans nationella nivå och övriga stift. Tillsammans behöver kyrkan i sin helhet prioritera och utveckla nya arbetsformer, besluta om vad som behöver bevaras, lämnas och erövrats eller utvecklas för framtiden.

Visitationsarbetet och biskopens samråd med kontraktsprostar och kyrkoherdar är angelägna mötesplatser för att hålla relationen till församlingarna levande och möjliggöra förtroendefulla samtal om utmaningar, möjligheter och behov som stiftet behöver svara an mot. Stiftet, tillsammans med församlingarna, behöver fortsätta arbetet med att finna former för att vara kyrka på allra bästa sätt, en hållbar kyrka som bär evangelium i ord och handling. En kyrka präglad av frimodighet och hopp med siktet inställt på framtiden.

Planen för verksamhet och ekonomi innebär att Stiftsstyrelsen, genom den förtydligade målskrivningen för stiftsorganisationens arbete, vill betona vikten av pastoral livskraft i hela stiftet. Inriktning-

en i planen är att ytterligare förstärka fokus på församlingen som den grundläggande enheten inom Svenska kyrkan. Det kommer till uttryck bland annat genom det utvecklingsarbete som är kopplat till församlingsinstruktioner i pastorat. I framtiden ska församlingsinstruktioner i pastorat tydligare utgå från pastorala program i varje församling. I olika sammanhang kommer stiftsorganisationen också att stärka fokus på församlingsrådets roll och ställning.

Planen bygger på insikten om att den pastorala livskraften i framtiden innebär ökad samverkan, att tänka större och tillsammans. Planen innehåller även strategiska satsningar för att underlätta för församlingar att verka. Satsning på utökat stöd inom kyrkobokföring, arkiv och diarieföring samt stöd kopplat till kommunikationsområdet och HR är viktiga delar för att avlasta församlingar och pastorat. Satsningarna innehåller också ett ökat operativt stöd kopplat till fastighetsprojekt.

Eva-Maria Karlsson
Stiftsdirektor

Foto: Ola Johansson/Luleå stift

Foto: Shutterstock/Svenska kyrkan

Mål och inriktning

Pastoral livskraft ska främjas i hela Luleå stift.

Stiftsstyrelsens strategiska inriktning är att pastoral livskraft ska säkerställas i hela stiftet. En förutsättning för detta är organisatorisk, ekonomisk och demokratisk bärkraft samt ett närvarande och inkluderande ledarskap som har förmåga att skapa förutsättningar för delaktighet och en förståelse för det gemensamma uppdraget.

Pastoral livskraft ger upphov till ett hållbart församlingsliv: församlingar som har förmåga att skapa ett öppet och engagerande gudstjänstliv, en

modig diakoni och meningsfulla mötesplatser för alla åldrar. Pastoral livskraft förutsätter en bred syn på medarbetarskap där många – ideella, anställda och förtroendevalda – tillsammans tar ett aktivt ansvar för församlingsliv, gudstjänstliv och diakonala utmaningar. Pastoral livskraft sätter den lokala församlingen i relation till den världsvida kyrkan och det ömsesidiga beroende som finns i Kristi kropp – som det uttrycks i mässan: *så är vi, fastän många, en enda kropp, för alla får vi del av ett och samma bröd.*

Målsättning

Alla församlingar i Luleå stift ska ha förutsättningar att utföra den grundläggande uppgiften i sitt lokala sammanhang så att pastoral livskraft ger upphov till ett hållbart församlingsliv.

Samverkan mellan församlingar samt mellan församlingar och stift ska främjas på olika sätt i syfte att stärka organisatorisk och ekonomisk bärkraft. Samverkan i detta sammanhang avser såväl frågor kopplade till församlingslivet och den grundläggande uppgiften som det administrativa området.

Stiftsorganisationen ska vara rustad för att på bästa sätt utföra de uppgifter som följer av kyrkoordningen och uppnå de mål som beslutas.

Till detta kommer stiftsstyrelsens inriktning om att verka för att församlingar och pastorat i egenkap av huvudmän för begravningsverksamheten bedriver verksamheten på ett långsiktigt hållbart sätt, utifrån högt ställda förväntningar från allmänhet och medlemmar.

Församlingsinstruktion, biskopsbesök, visitation och samråd

Församlingsinstruktionen som gemensamt riktmärke

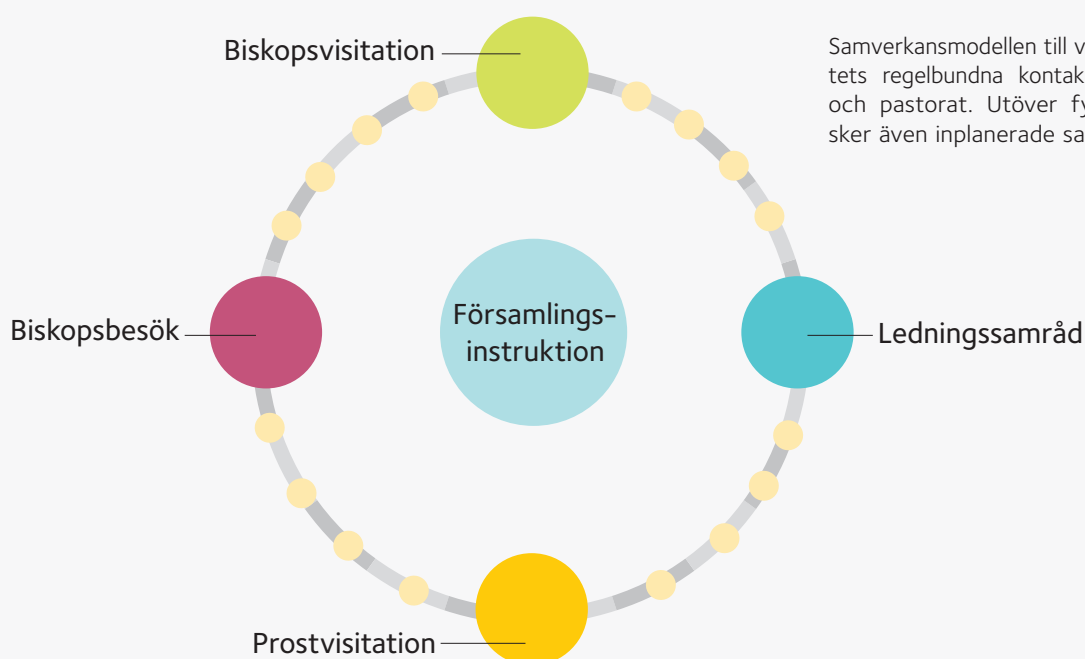
I församlingsinstruktionen, som finns för alla församlingar och pastorat, kommer identitet och inriktning till uttryck. Utifrån lokala förutsättningar och traditioner, utmaningar och öppningar, görs prioriteringar för de kommande åren. Det grundläggande syftet att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen upprättas formuleras i det pastoralas programmens betoningar och målsättningar.

Under planeringsperioden kommer stiftet att vidareutveckla arbetet med församlingsinstruktioner. Inriktningen är bland annat att synliggöra församlingarnas pastoralas program inom ramen för samverkan i pastorat och på så sätt främja den lokala delaktigheten och engagemanget i församlingarna.

Biskopsbesök, visitationer och ledningssamråd – dialog, främjande, tillsyn och lärande

Biskopen och stiftsorganisationens medarbetare har regelbunden kontakt med stiftets församlingar och pastorat. Dialogen mellan stift och församlingar har, förutom mer spontana och tillfälliga möten, fyra fasta "moment": biskopsbesök, biskops- respektive prostvisitation samt ledningssamråd.

Det är 2–3 år mellan varje moment i samverkansmodellen som syftar till att stärka samspelet mellan stift och församling, stödja reflektionen över kyrkans uppdrag i den lokala församlingens liv samt med församlingsinstruktionen som utgångspunkt se till att Svenska kyrkans bekännelse, lära och ordningar följs. Även frågan om ändamålsenlig förvaltning är viktig. Dialogerna skapar förutsättningar för stiftsorganisationen att på bästa sätt kunna stödja församlingarna.

Samverkansmodellen till vänster illustrerar stiftets regelbundna kontakt med församlingar och pastorat. Utöver fyra fasta "moment" sker även inplanerade samt spontana möten.

Vid biskopsbesöket, som äger rum under en och samma dag, tas frågor upp som är aktuella i församlingen och för stiftsorganisationen. Biskopsbesöket återknyter även till tidigare genomförda visitationer.

I biskopens roll ingår att genomföra visitationer. En visitation syftar till att ge biskopen en fördjupad inblick i hur det lokala församlingslivet kommer till uttryck. Genom visitationen kan goda exempel lyftas till andra församlingar som inspiration. Vid utmaningar kan stiftsorganisationen ge stöd. Vid stora utmaningar kan samtal om nya och mer djupgående samverkansformer behöva inledas. En viktig aspekt är solidaritet för att möjliggöra ett levande församlingsliv i hela Luleå stift. Visitationen har som utgångspunkt att pastoral livskraft bygger på att det finns organisatorisk, demokratisk och ekonomisk bärkraft i verksamheten. Här är även frågor kopplat till förvaltningsområdet viktiga. Hela samverkansmodellen kan ses som ett uttryck

för biskopens visitationer. De formella visitationerna sker antingen av biskopen eller av prost på uppdrag av biskopen.

Vid ledningssamråd möter biskopen kyrkoherde, eventuell ledningsgrupp och andra företrädare för kyrkoråd och i förekommande fall församlingsråd. Vid samrådet deltar även stiftsdirektor och andra medarbetare inom stiftsorganisationen.

Under planeringsperioden kommer samverkansmodellen att utvecklas. Inriktningen är att de olika momenten dels ska få tydligare koppling till stiftets övergripande målbild, dels att momenten ska få tydligare koppling sinsemellan samt att mål och syfte med varje moment ska tydliggöras. Förvaltningsvisitationerna kommer fortsättningsvis inte ses som en fristående visitation utan förvaltningsfrågorna blir ett perspektiv som kan beröras inom samtliga moment i samverkansmodellen.

Diakoni i centrum i Luleå domkyrkoförsamling är en social mötesplats. Alla är välkomna för att värma sig, ta en dusch och ombyte av kläder, dricka kaffe och umgås.
Foto: Johannes Frandsen/Svenska kyrkan

Bärkraft i stiftets församlingar och pastorat – en tid av utmaningar

Stiftsstyrelsen vill säkerställa pastoral livskraft och ett levande församlingsliv i hela stiftet. Att de över 500 000 människor som bor i Norr- och Västerbotten ska hitta hopp, kärlek och tro i stiftets församlingar. Styrelsen betonar, liksom kyrkoordningen, församlingen som den grundläggande enheten i kyrkan. Detta har en teologisk botten, men vilar också på insikten att kyrkligt engagemang för de allra flesta människor primärt är lokalt.

Samtidigt som stiftsstyrelsen betonar församlingens centrala roll är det tydligt att det finns betydande utmaningar. I stiftets dialoger med församlingar och pastorat framkommer ett tydligt mönster där många redan idag kämpar med brister i ekonomisk och organisatorisk bärkraft. Vakanser och svårigheter att rekrytera kyrkoherdar skapar brist på ett kontinuerligt och närvarande ledarskap i många församlingar.

Den minskande ekonomiska bärkraften beror ofta på ett minskande medlemsunderlag – aktiva utträden, medlemmar som avlider, utflyttning och en allt lägre dopfrekvens. Med ökande kostnader och lägre intäkter minskar därför församlingens kapacitet över tid att skapa ett levande församlingsliv. I fyra av sex visitationer som genomförts under 2023 finns exempelvis tydliga indikationer på en svag ekonomisk bärkraft sett i ett tioårigt perspektiv. Kostnader kopplat till kyrkobyggnader med omfattande lagskydd utifrån kulturarv tar en allt större del av tillgängliga medel samtidigt som församlingen också ska klara omfattande krav kopplat till förvaltningsområdet och ökande behov av fokus på säkerhets- och beredskapsfrågor.

Även för **den organisatoriska bärkraften** finns betydande utmaningar. På många håll signaleras

kris när det gäller kompetensförsörjning. Några församlingar har levt med tillfälligt förordnade kyrkoherdar i flera år. En generell prästbrist råder. Den administrativa personalen har allt svårare att hinna med alla uppgifter som behövs för en god förvaltning. Fastighetsförvaltningen hinner inte med det strategiska arbetet med risk för ökade underhållsskulder.

Församlingens *ledare* tvingas hantera en allt mer komplex, rörlig och just nu – orolig – tillvaro. Allt detta påverkar församlingens förmåga att skapa ett levande församlingsliv. I många församlingar finns begränsat stöd för herden vilket innebär att många andra arbetsuppgifter behöver bäras vid sidan av kärnuppdraget. Herdarna signalerar att det långsiktiga perspektivet, inklusive nödvändiga strategiska samtal i kyrkoråd och församlingsråd samt arbete med förändringsledning, riskerar att gå förlorat då det som ligger närmast behöver lösas.

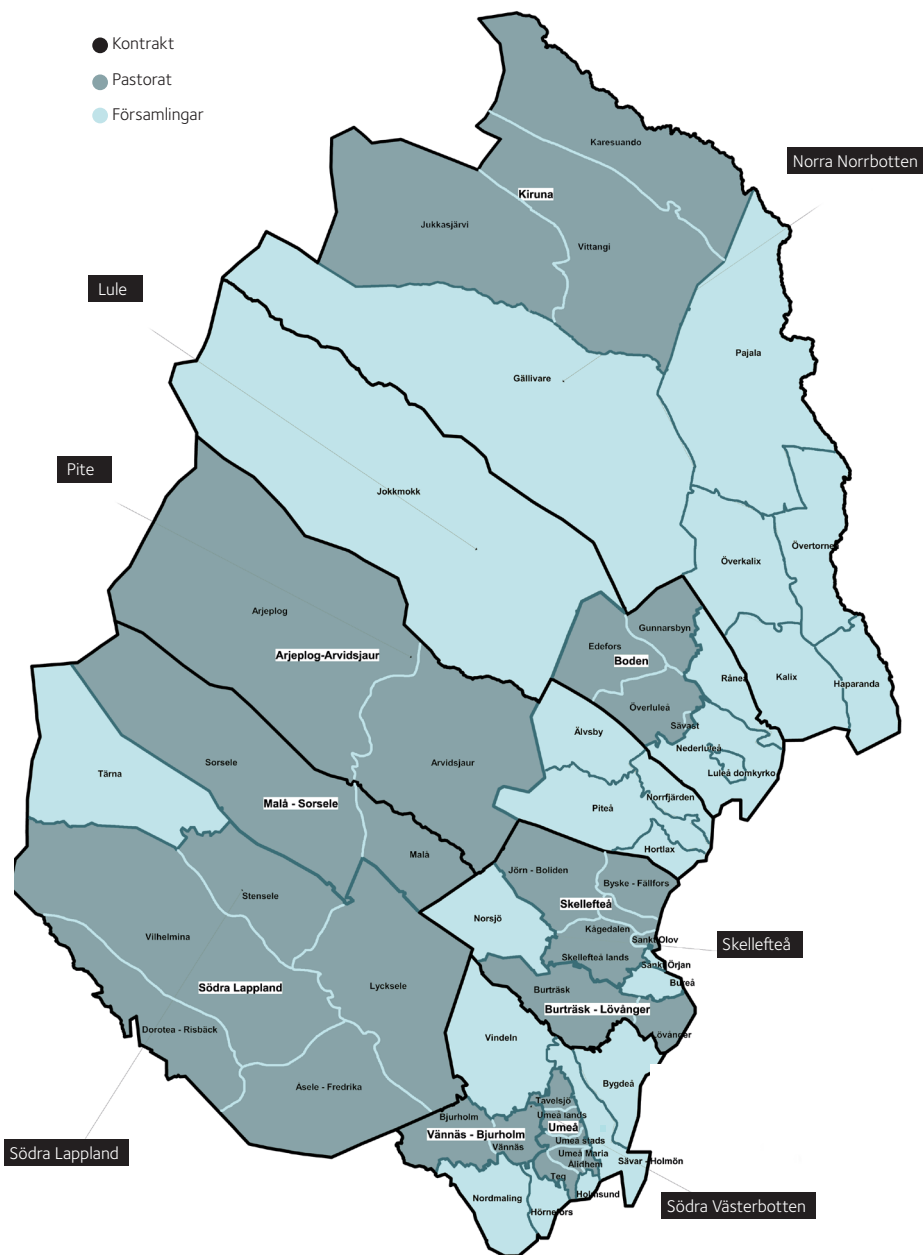
Glädjande i sammanhanget är att **den demokratiska bärkraften** synes god i en mycket stor del av stiftets församlingar och pastorat.

Den bild som skissas ovan bygger på en stor mängd dialoger med församlingar och pastorat – i visitationer och arbetet med församlingsinstruktioner, utbildningsverksamhet, utredningar och kontakter med prostar, kyrkoherdar och förtroendevalda. Den samlade bedömningen är att de bärkrafter som är grunden till långsiktig pastoral livskraften blir allt svagare på många håll. I vissa församlingar är läget oroväckande redan nu.

Under planeringsperioden kommer stiftsstyrelsen att fortsätta arbetet med att utveckla stödet till församlingar och pastorat. Samverkan är en vik-

tig strategisk fråga. Stiftsstyrelsen arbetar aktivt för att stötta församlingar att tillvarata Svenska kyrkans samlade resurser på bästa tänkbara sätt. Utgångspunkten för samverkan är församlingars och pastorats faktiska behov. Stiftsstyrelsen upplever en tydlig efterfrågan på konkret och praktiskt stöd från församlingar och pastorat. Exempelvis kopplat till områden som kommunikation och fastighetsprojekt.

Utifrån de utmaningar som blir allt tydligare och allt mer akuta behövs fortsatta och fördjupade samtal om hur samverkan kan ske. En del i detta arbete är utmaningen att göra två saker samtidigt; dels stärka församlingarna som den primära enheten och dels öka samverkan mellan församlingar. I detta arbete ingår frågan om hur vi kan hitta former som säkerställer att församlingar med stolthet, glädje och lätnad vill samverka med andra församlingar i en gemensam pastoratsbildning. Kan vi tillsammans hitta nya sätt att samverka? På församlingarnas villkor? Vi behöver ha ett öppet sinne och nyfikenhet inför hur Svenska kyrkan i Luleå

stift på bästa sätt kan vara en närvarande kyrka i människors liv och hjärtan även i framtiden. Frigöra oss från dagens juridiska logik med "enheter" och historiska gränser. Kyrkan måste alltid reformeras. Att hålla syftet för församlingen levande är därför viktigt. Det är både enkelt och utmanande: att människor ska komma till tro och växa i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Biskop Åsa Nyström, vid dop i Bälinge kyrka.
Till höger dopfunt. Foto: Gustaf Hellsing/
Magnus Aronson/Svenska kyrkan

- Gudstjänst
- Lärande och undervisning
- Diakoni
- Samiskt kyrkoliv
- Internationellt arbete, idealitet och engagemang
- Självvård i samverkan
- Hållbar utveckling, miljö och klimat

Församlingsliv

”Alla församlingar i Luleå stift ska ha förutsättningar att utföra den grundläggande uppgiften i sitt lokala sammanhang så att pastoral livskraft ger upphov till ett hållbart församlingsliv.”

Gudstjänst

Gudstjänsten är utgångspunkten för en stor del av den verksamhet som bedrivs i Luleå stifts församlingar. Utveckling sker inom flera av stiftets främjande områden, i allt från barn och unga till flerspråkighet. Gudstjänsten är en mötesplats med Gud och intar en särställning i kyrkan. Ett levande gudstjänstliv är en förutsättning för ett fungerande församlingssliv. Gudstjänsten är ett viktigt sammanhang för andlig fördjupning och undervisning. Kyrkomusiken, psalmsången och körerna betyder mycket för gudstjänstlivet.

Trenden för samtliga kyrkliga handlingar – dop, konfirmation, vigsel och begravningar – är nedåtgående. De kyrkliga handlingarna är trots det fortfarande församlingens främsta kontaktyta med kyrkotillhöriga och är viktiga gudstjänster och riter för livstolkning. Dopet är medlemsgrundande för tillhörigheten till Svenska kyrkan. Den som själv är döpt är i högre grad benägen att delta i församlingens konfirmandarbete, själv vigas och begravas kyrkligt.

Satsningen på utbildningen *Gudstjänst att längta till* följs upp med deltagande församlingar och utvärderas inför fortsatt arbete. En utbildning för veniater *Leda gudstjänst* genomförs med fokus på anställda medarbetare som inte är präster men som tas i anspråk för att leda gudstjänster och predika. Möjligheterna att stödja församlingarna i att rusta kyrkvårdar och gudstjänstvärdar undersöks i dialog med församlingarna. Regelbundna webinarier under namnet *Predikofönstret* genomförs där stiftets präster inbjuds att fördjupa sig i frågor som rör predikans teologi och praktik.

En pedagogisk fortbildning som riktar sig till präster som vill fördjupa och bredda sin förmåga inom ramen för uppdraget att undervisa genomförs i samverkan med Älvsby folkhögskola. Arbetet med en ny psalmbok kan bli en inspirationskälla till att utveckla gudstjänstens musik.

Den nya kyrkohandboken på minoritetsspråken meänkieli, finska, samiska och svenskt teckenspråk ger möjligheter att realisera ett flerspråkigt gudstjänstliv i kyrkan. I samverkan med församlingar i både Norrbotten och Västerbotten utvecklar stiftet möjligheterna för teckenspråkiga att få tillgång till teckenspråkiga gudstjänster.

Lärande och undervisning

Viktiga arbetsområden är barn- och ungdomsverksamhet, konfirmandarbete, kultur- och kyrkorums-pedagogik, flerspråkigt arbete och metoder för vuxna som tar sin grund i de bibliska berättelserna. Arbetet med att sprida förhållningssättet i *Befriande bibelläsning* fortsätter. Stiftet vill genom olika utbildningsinsatser och nätverk stödja församlingarna att utveckla mötesplatser där kristen tro och kristet liv kan födas och fördjupas. Då skapas möjligheter att upptäcka sin kallelse både i vardagens uppgifter och i församlingen.

Tillsammans med församlingarna och Svenska Kyrkans Unga utvecklar stiftet arbetet med unga ledare. Främjandet har målet att ge barn och unga en kristen identitet, stärka församlingarna i arbetet med barn och unga, finna och fördjupa i kristen tro samt ta tillvara de ungas engagemang. Det är framför allt ett viktigt bidrag till barns rätt till andlig utveckling. Ett fungerande barn- och ungdomsarbete är också en viktig grund för framtida rekrytering och kompetensförsörjning.

Luleå stift fortsätter aktivt arbeta i linje med det av kyrkomötet initierade programmet *Lärande och undervisning*. Programmet var en kraftsamling för hela Svenska kyrkan med ambitionen att kunskapen om och förtrogenheten med kristen tro ska öka och fördjupas hos många människor. En nationell digital resursbank har byggts upp där framför allt församlingar kan dela tips och idéer med varandra. I resursbanken kan man söka på bland annat åldersgrupp, metod eller innehåll. Kyrkostyrelsen har avsatt drygt en miljon kronor per stift för att möjliggöra olika typer av utvecklingsarbete inom ramen för programmet. Luleå stift använder de avsatta medlen till tre olika projekt: en bönbok för och av unga på meänkieli och de samiska språken, ett samtalskoncept i första hand riktat till konfirmandföräldrar i samverkan med Munkvikens lägergård och ett antal församlingar samt utvecklandet av konceptet *Teo talks* tillsammans med Umeå pastorat och Sävar-Holmöns församling.

Foto: Johannes Frandsen/Svenska kyrkan

Diakoni

Diakoni uttrycker kristen tro genom kärlek, omsorg och solidaritet med människor och hela skapelsen. Diakoni som förhållningssätt behöver genomsyra församlingens liv och verksamhet. Diakonins inriktning behöver vara både inåt, in i församlingens gemenskap, och utåt i uppdraget att vara med och skapa ett gott samhälle. Ett gott samhälle är socialt, ekonomiskt, ekologiskt och andligt hållbart. Det präglas av omtanke, tillit och alla människors lika värde. Det är en del av vår gudstjänst och tjänst åt människor.

Som grund för Luleå stifts främjande arbete ligger följande diakonala reflektion:

- Hur bekräftas och försvaras människors värde?
- Hur hävdas och främjas människors rättigheter?
- Hur initieras processer som ger människor makt över sina egna liv?
- Hur skapas utrymme för att människor ska få tillgång till rättigheter, delaktighet och ansvar i samhället?

- Vilket mervärde bidrar kyrkan med till ett gott samhälle? (Med inspiration från Lutherska världsförbundets dokument "Diakoni i kontext".)

De diakonala behoven och den diakonala verksamheten växer. Församlingarna möter ständigt nya utmaningar. Luleå stift fortsätter utveckla det strategiska arbetet för att stärka församlingarnas möjligheter att arbeta diakonalt på nya och kreativa sätt för att möta vår tids sociala utmaningar och vara resurser och sociala aktörer för människor i olika former av utanförskap, samt för att synliggöra detta och kyrkans roll i samhället.

Fortsatt stöd ges till församlingar som vill öppna upp sina arbetsplatser för människor som står långt från arbetsmarknaden. Värdefulla metoder från tidigare projekt vidareutvecklas.

Stiftet fortsätter att utveckla stödet till församlingarnas diakonimedarbetare med utbildningar som anpassas efter behov. Fortsatt satsning på första hjälpen-stöd i psykisk hälsa för unga och äldre, utbildning i demenskunskap och äldres behov. Den sedan tidigare etablerade mötesplatsen *Diakonala*

rummet har kompletterats med ytterligare ett lärandeforum för att möjliggöra gemensamt lärande och delande av erfarenheter på ett flexibelt sätt. Barnkonsultationer och utbildningen *Själavård för unga* fortsätter och arbetet med barnkonsekvensanalys utvecklas. Stiftets arbetsgrupp för barn och unga i behov av särskilt stöd fortsätter sitt arbete. Biskopen har inrättat ett eget råd för unga vuxna. *Regnbågsnyckeln* erbjuds församlingar som önskar fördjupa sig i hbtq-frågor. Samarbetet med Asylrättscentrum fortsätter för att tillgängliggöra juridisk rådgivning till församlingarna i flykting- och asylrättsärenden. Lokala utbildningstillfällen inom arbetet med social hållbarhet kommer att genomföras. Utifrån ett rättighetsbaserat arbetssätt kommer frågorna om barns delaktighet att lyftas inom flera av stiftets främjande områden.

Samiskt kyrkoliv

Svenska kyrkan har åtagit sig att under den kommande tioårsperioden främja samiskt kyrkoliv genom att använda och synliggöra de samiska språken i församlingens gudstjänster och verksamhet, synliggöra samisk andlighet och kyrklig tradition samt stärka samiska barns och ungas livsmod, identitet och andliga utveckling. Svenska kyrkan har också åtagit sig att öka kunskapen om kyrkans agerande och delaktighet i övergrepp mot samerna och konsekvenserna av detta, liksom förbättra kunskapen om och respekten för urfolksrättens principer i Svenska kyrkan och i resten av samhället, samt utveckla former för samers delaktighet och inflytande. En handlingsplan för genomförandet är framtagen på nationell nivå och kyrkostyrelsen avsätter fyra miljoner kronor per år för arbetet.

Luleå stift vill i samverkan med församlingar inom stiftet stärka det samiska kyrkolivet enligt de intentioner som beskrivs i handlingsplanen. Stiftets samiska nätverk för samiskt kyrkoliv består av församlingsmedarbetare med samiskt ursprung eller starkt samiskt intresse. De är viktiga medarbetare i stiftets utvecklingsarbete i främjandet av samiskt kyrkoliv.

Arbetet och dess möjligheter och utmaningar synliggörs i stiftets ordinarie arbete med utbildningar och fortbildningar. Riktade utbildningsinsatser

görs vid behov. Stiftet finns också med och stödjer och uppmuntrar lokala initiativ i församlingarna som syftar till att utveckla samiskt kyrkoliv. Stiftet genomför årligen samiskt konfirmandläger i samverkan med Härnösands stift.

Internationellt arbete, idealitet och engagemang

Det internationella arbetet bedrivs nära hållbarhetsområdet och flykting- och integrationsarbetet. Att vara en del av den världsvida kyrkan ingår i Svenska kyrkans identitet. Att mötas och lära av varandra är en viktig hörnsten i arbetet för internationella relationer, mission, ekumenik och solidaritet, i arbetet för en rättvis värld som värnar grundläggande mänskliga rättigheter.

Många av de verksamheter där ideella medarbetare engagerats pausades under pandemin, eller bedrevs enbart av anställd personal. Många ideella var äldre (70+) och påverkades särskilt av pandemin. De har inte återkommit, på grund av sviktande hälsa eller hög ålder. Många församlingar har därför ett stort behov av nyrekrytering och förnyring av ideella medarbetare. En annan stor grupp som påverkades under pandemiåren var unga konfirmandledare. I det uppdraget är den aktiva tiden så kort att två pausade år oftast inneburit att man inte haft några ledare kvar från tidigare årgångar. En återuppbyggnad av unga ledare är på gång och flera församlingar uttrycker att man återhämtat sig på det området medan några församlingar uttrycker behov av ett ordentligt förändringsarbete för att stimulera arbetet med ideella medarbetare över huvud taget.

Luleå stift deltar aktivt och samverkar som huvudman i Ideellt forum där det just nu bedrivs ett förändringsarbete med syfte att ta fram nytt utbildningsmaterial och resurser för utvecklingsarbete som kan användas lokalt. Andra viktiga samverkanspartners är Sensus studieförbund, folkhögskolor och EFS Norrbotten och EFS Västerbotten.

Själavård i samverkan

Den kristna kyrkans uppgift är bland annat att ha

särskild omsorg om de utsatta, såsom sjuka och fängslade – de som har små eller inga möjligheter att själva hävda sina rättigheter. Detta uppdrag har kyrkan under historiens gång utfört på många sätt. Omsorgen om de utsatta har i alla tider varit ett av kyrkans kännetecken och är det fortfarande.

Själavård i samverkan beskriver det som tidigare benämnts institutionssjälavård. Det sker på någon annans arena eller i det offentliga rummet, i samverkan med annan aktör och ofta i ett ekumeniskt arbetslag. Uppdraget blir ett utflöde av vistelsebegreppet, liksom ett utflöde av församlingens grundläggande uppgift. Därför tar församlingar ansvar för sjukhussjälavård, kriminalsjälavård, militärsjälavård och universitetskyrka. Församlingarna erhåller bidrag för bemanning och stiftet finansierar även samordningsfunktioner för sjukhussjälavården och kriminalsjälavården.

Den militära själavården har en lång historia i Luleå stift med en väl upparbetad relation till Försvarsmakten. Försvarsmaktens nuvarande tillväxt och det ökande antalet rekryter till regementena inom stiftet ger Svenska kyrkan möjlighet att vara en tyd-

lig del av samhället, där det kyrkliga arbetet sker i samverkan med andra. Det ger goda förutsättningar att möta fler unga som haft begränsad kontakt med kyrkan. Kyrkan är en självklar del i förbandens krishantering, men också i utbildningen av rekryter och anställda när det gäller frågor som handlar om religionens betydelse, liv och död, krisstöd, reflektion kring frågor vad det vill säga att vara människa och vad vi kan göra för att inte förstöras av det onda. Regionpastorn är också stiftets beredskapshandläggare. Detta medför ett nätverk som skapar mycket gynnsamma förutsättningar för stiftets förmåga att samordna kyrkans arbete med myndigheter och andra civilsamhällesaktörer.

Tillsammans med nationell nivå och övriga stift rustar stiftet för att fortsättningsvis kunna hålla en utökad bemanning inom telefonjourerna *Jourhavande präst* och *sverigefinska telefonjouren*, då de ger möjlighet till själavård när församlingarna inte har öppet. Under de kommande åren bedöms sannolikt en fortsatt sårbarhet och belastning för människor och samhälle till följd av pandemins efterverkningar och det oroliga världsläget.

Hållbar utveckling, miljö och klimat

En hållbar utveckling innefattar fyra dimensioner: den ekologiska, ekonomiska, sociala och existentiella. Alla dimensioner hör ihop och förutsätter varandra – vi kan inte skapa en social och existentiell välfärd på en planet utan fungerande ekosystem, men inte eller utan en långsiktigt god ekonomi – som är beroende av hur vi hanterar våra gemensamma resurser.

Människovärdesprincipen och förvaltarskapstanken ligger till grund för hela Svenska kyrkans verksamhet. Svenska kyrkan har ett ansvar att bidra till de globala målen för en hållbar utveckling, Agenda 2030. I Luleå stift säger vi att hållbarhet är vår verksamhet, eftersom hållbar utveckling är och har alltid varit en del av Svenska kyrkans uppgift, – genom vårt gemensamma ansvar för skapelsen. Alla dimensioner av hållbarhet är därför helt naturligt närvarande genom stiftets främjandearbete för församling och pastorat.

Stiftets miljö- och klimatarbete kommer under perioden att bedrivas enligt den hållbarhetsstrategi som stiftsstyrelsen antagit för åren 2022–2025, vilken har en tydlig koppling till Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Färdplanen innebär att lyfta andliga och existentiella aspekter, arbeta för klimaträttvisa samt uppnå klimatneutralitet för den egna verksamheten till år 2030. Under perioden kommer strategin att revideras utifrån de av kyrkostyrelsen fastställda delmålen i färdplanens etapp 2 samt det av Luleå stift inlämnade remissyttrandet rörande dessa delmål.

Centrala mål i stiftets hållbarhetsstrategi är exempelvis att Luleå stift ska säkerställa att det finns god möjlighet till fortbildning inom ledning och styrning kopplat till hållbar utveckling, verka för fossilfria transporter samt för en ökad användning av Svenska kyrkans nationella ramavtal.

I ett biskopsbrev uppmanar biskoparna alla enheter inom Svenska kyrkan att arbeta i positiv anda för att ge kraft och skapa engagemang för hela skapelsens framtid i såväl gudstjänstliv som när skog, mark, fonder och fastigheter förvaltas – ”för skapelsens skull, för livets skull, för våra barnbarns och deras barnbarns skull”.

Montering av solceller på tak.
Foto: Gustaf Hellsing/Svenska kyrkan
Till höger teamsmöte.
Foto: Alex Giacomini/Svenska kyrkan

- Kompetensförsörjning
- Stöd till kommunikation
- Fastighet, kulturarv och begravningsverksamhet
- Beredskapsplanering
- Ekonomiservice
- Dokumenthantering, arkiv, data-skydd och kyrkobokföring
- IT och Växelsamverkan

Organisatoriska förutsättningar

Kompetensförsörjning

Arbete med rekrytering och fortbildning av medarbetare och ledare – såväl anställda som förtroendevalda och ideella – utvecklas i nära samarbete med församlingarna i stiftet. Det är viktigt med kontinuerlig tillförsel av medarbetare för att bedriva

och utveckla verksamheten. Många församlingar och pastorat har stora utmaningar inom området, både när det handlar om rekrytering av kyrkoherdar och andra inom den grundläggande uppgiften. Ljusglimtar kan anas bland diakoner och församlingspedagoger, där man ser en ökning av sökande till utbildningarna.

Kompetensförsörjning är en stor utmaning även för andra organisationer i norra Sverige. Både Norrbotten och Västerbotten är i en expansiv fas där det kommer att behövas ny arbetskraft med en större mängd etableringar, främst inom industrin. Främjandet av goda arbetsmiljöer, möjligheter till fortbildning, kompetensutveckling, handledning och självavård stärker församlingarnas förutsättningar att vara rekryterande miljöer. Tillsammans med församlingarna vill Luleå stift verka för en förtroendefull och gemensam framtidsriktning, med tydlig omsorg om att medarbetare rustas för sitt uppdrag, oavsett om man är anställd, förtroendevald eller ideell medarbetare. En övervägande del av stiftets främjande består av kurser, utbildningar och fortbildningar.

Vid Självavårdscentrum erbjuds såväl enskild självavård som individuell arbetshandledning, arbetshandledning i grupp, inspirationsdagar, retreatar och möjligheter till riktade utbildningsinsatser inom arbetsmiljöområdet. För att stärka självavårdskompetens i församlingarna genomförs en ettårig självavårdsutbildning för präster och diakoner, i samarbete med Härnösands stift.

En särskild uppgift för stiftet är att kalla, pröva och viga personer inom kyrkans vigningstjänst, diakoner och präster, samt verka för en fungerande rekrytering till yrken som församlingspedagog och kyrkkompositör, som svarar mot församlingarnas behov. För att åstadkomma en bra förberedelse för blivande medarbetare i kyrklig tjänst krävs ett nära samarbete med stiftets församlingar, som kan erbjuda lärorika praktikplatser och verksamhetsförlagd utbildning med god handledning. Under perioden kommer stödåtgärder utvecklas i syfte att möjliggöra vigning av diakoner som saknar tjänst.

Samverkan sker också med de olika utbildningsaktörerna och med Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Stöd till kommunikation

Som kyrka behöver vi frimodigt berätta om vår tro och vår verksamhet. Stift bistår redan idag församlingar i arbetet stöd i form av utbildningar och råd. Behovet av ett väl fungerande kommunikationsarbete

är stort. Exempelvis saknar en majoritet av församlingar och pastorat särskild kompetens/kapacitet kopplat till kommunikationsområdet. Dagens allt mer digitala samhälle ställer än högre krav på kommunikativ kapacitet för att synliggöra kyrkan, vår tro och verksamhet. Detta tillsammans med en generell minskad kunskap om tro och kyrka. Församlingarna efterfrågar konkret operativt stöd i kommunikationsfrågor. Umeå pastorat har i samverkan med stiftet ökat sin kommunikationsverksamhet i syfte att kunna stödja de församlingar – Sävar-Holmön, Bygdeå, Hörnefors och Nordmaling – som samverkat som en del i ett tidigare stiftsprojekt. Inriktningen under perioden är att fortsätta arbetet med att utveckla och öka möjligheten för församlingar och pastorat att få konkret stöd i kommunikationsfrågor. Vad, hur, när och i vilken omfattning behöver vara föremål för analys och dialog.

Fastighet, kulturarv och begravningsverksamhet

Arbetet med fastighets- och kulturarvsfrågor innefattar råd och stöd till församlingar och pastorat. Inom verksamheten sker ett fortsatt fokus på stöd kopplat till strategiska lokalförsörjningsfrågor, stöd i planering och genomförande av åtgärder samt fortsatt utveckling av stiftets arbete med kyrkoantikvarisk ersättning.

I likhet med kommunikationsområdet efterfrågas allt mer konkret operativt stöd. Exempelvis kopplat till projekt och då i synnerhet kopplat till projekt som rör kyrkobyggnader och därmed koppling till krav på tillstånd och bidragsansökningar. Inriktningen är att under perioden öka det operativa stödet kopplat till projekt. På vilket sätt och i vilken takt behöver analyseras och vara föremål för dialog med församlingar och pastorat.

Stiftsorganisationen har under senare år ett ökat fokus på begravningsverksamheten. Som en del i detta förs samtal med bland annat de tre krematoriehuvudmän – domkyrkoförsamlingen, Skellefteå pastorat och Umeå pastorat. Dessa huvudmän har en samverkan sinsemellan och erbjuder sig att kunna vara en tillgång för hela stiftet. Inriktningen under perioden är att bidra till att dessa huvudmän kan bli gemensamma resurs- och kompetenscenter till förmån för övriga begravningshuvudmän inom stiftet.

Beredskapsplanering

Svenska kyrkan vilar på en tro på en närvarande Gud också i det allra svåraste. Kyrkan har språk och riter som kan uttrycka det ofattbara. Personalen har erfarenhet av att möta människor i svåra situationer och kan sätta ord på förtvivlan och sorg. Kyrkan har också gudstjänstrum och andra lokaler där människor kan samlas. Svenska kyrkan ska ha beredskap för verksamheten under kris och, ytterst, krig.

Luleå stift är den samverkande parten med andra aktörer på regional nivå, som länsstyrelser, polis, sjukvård och försvarsmakt. Stiftets uppgift är att stödja församlingarna så att de kan förverkliga det som är kyrkans uppgift, att vara en mötesplats och att vara en synlig bild av Guds närvaro.

Den konkreta beredskaps- och totalförsvarsplaneringen kommer de närmaste åren att handla mycket om att genomföra verksamhetsanalyser för att säkerställa förmåga att genomföra verksamhet även under störda förhållanden och att krigsplacera personal för verksamheten under höjd beredskap, enligt kyrkoordningen. Stiftets uppgift är även här stöd, främjande och tillsyn. Fortbildning och vägledning för pastorat och församlingar står i fokus, i nära samarbete med stiftets kontraktsprostar, i linje med stiftets samverkansplan. Till den senare knyts nu också den nationella nivån, vilket länkar samman den kyrkliga beredskapen.

Ekonomiservice

Stiftets funktion för ekonomistöd till församlingar och pastorat kommer under perioden att fortsätta utveckla sin verksamhet. Inriktningen är att utöka det kvalificerade stödet till kyrkoherdar och kyrkoråd, samt bidra till en minskad administrativ belastning. Det innebär exempelvis ökat stöd i bidragshantering för kyrkoantikvarisk ersättning och ökat stöd i inköpsfrågor. Arbete sker även i syfte att avlasta församlingar och pastorat när det gäller processer som rör begravningsombud, yrkesrevision och kapitalförvaltning.

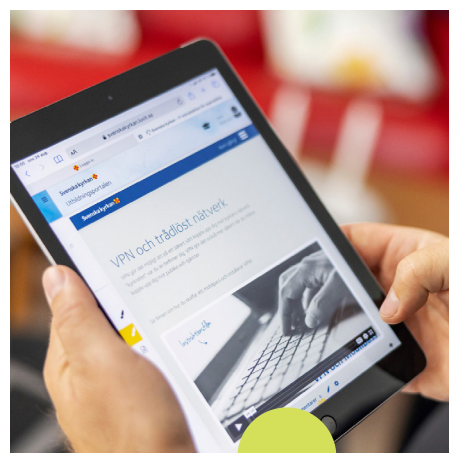
Dokumenthantering, arkiv, dataskydd och kyrkobokföring

Stiftet arbetar med stöd kopplat till dokumenthantering, arkiv, dataskydd och kyrkobokföring. Det inrymmer bland annat stöd kopplat till regelverk, processer och system. I församlingar och pastorat finns betydande mängder arbetsuppgifter kopplade till området. Det är därför angeläget att säkerställa effektiva processer för församlingar och pastorat och därmed säkra en god ekonomisk hushållning med kyrkans resurser. Under perioden kommer stiftets främjande inom området att fortsatt vara i fokus. Det handlar bland annat om att vidareutveckla arbetet kopplat till dataskydd. Förstudier pågår kopplat till dels gemensam registratortjänst, dels gemensamt arkiv. Förstudierna genomförs tillsammans med Nederluleå församling och Umeå pastorat. Inriktningen är att de förslag som förstudierna presenteras ska kunna omsättas i pilotverksamhet under perioden. Stiftsstyrelsen föreslår att det sker en strategisk satsning kopplat till området, se mer under avsnitt "Ekonomiska förutsättningar".

IT och växelsamverkan

Stiftets verksamhet kopplat till IT och digitalisering kommer att förändras i takt med att den nationella nivåns ansvar utökas. Förändringen innebär att de stiftsspecifika IT-lösningarna avvecklas till förmån för lösningar som är gemensamma för hela Svenska kyrkan. Samtliga församlingar och pastorat nyttjar kostnadsfritt den växeltelefonistfunktion som stiftet utvecklat och tillhandahåller. Luleå stift samverkar idag med flera andra stift i en gemensam växeltelefonistfunktion. Inriktningen är att vidareutveckla funktionen bland annat i syfte att kunna vara en resurs i kris. Merparten av den gemensamma funktionen är idag lokaliserad till Uppsala stift. Uppsala stift har erbjudit övriga stift att ta ett huvudansvar för funktionen. Detta i nära samverkan med övriga stift. Förändringen innebär exempelvis att Härnösand stift övergår till att vara kund hos Uppsala stift istället för Luleå stift.

Stiftsorganisationen

”Stiftsorganisationen ska vara rustad för att på bästa sätt utföra de uppgifter som följer av kyrkoordningen och uppnå de mål som beslutas.”

Stiftsorganisationen består av cirka 65 årsanställda. Kansliet finns på tre verksamhetsorter: Luleå, Skellefteå och Umeå. Medarbetare finns även stationerade på andra orter (till exempel är en fastighetssamordnare stationerad i Haparanda). Bemanningen planeras utifrån de mål och den inriktning som följer av fastställd plan för verk-

samhet och ekonomi respektive år. En naturlig del i verksamheten är att säkerställa att den bedrivs på ett effektivt och hållbart sätt. Detta gäller såväl den interna administrationen och stödet som det utåtvända främjandet och tillsynen.

Ekonomiska förutsättningar

Stiftets ekonomiska ställning är god. För att säkra en hållbar ekonomi även i framtiden är framförhållning, medvetna val och tydliga prioriteringar centrala perspektiv.

Krav på god ekonomisk hushållning och en betryggande buffert

Enligt kyrkoordningens regler ska stiftet ha en god ekonomisk hushållning för sin verksamhet och en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Stiftet behöver säkerställa sin förmåga att vara en inspiratör och ett aktivt stöd till församlingar och pastorat inom de områden som behöver prioriteras. Det innebär att ekonomisk medvetenhet och olika typer av satsningar behöver kombineras på ett klokt sätt. Trots att stiftets ekonomiska ställning idag är god

behövs ett kontinuerligt pågående arbete med att säkerställa effektiva arbetssätt och god administration.

Eget kapital och målkapital

Stiftet har vid ingången av 2023 ett bokfört eget kapital på cirka 99 mkr. Om de orealiserade vinster som finns inom kapitalförvaltningen beaktas uppgår det egna kapitalet till 133 mkr.

Stiftsfullmäktige beslutade 2021 att från och med 2022 höja målkapitalet kraftigt, från 50 mkr till 75 mkr. Beslutet innebar även en inriktning att målkapitalet ska ökas i takt med inflationen. När beslutet om att öka målkapitalet med 50 % togs kunde en utveckling med en årlig inflation för kommande år på över 10 % inte förutses. En snabb ökning av målkapitalet innebär en lika snabb minskning av stiftets möjligheter att nyttja kapitalet till angelägna satsningar. Dagens situation visar även på den komplexa frågan om vilken typ av inflation som målkapitalet bör knytas till. Rör det inflation kopplat till utveckling av löner, varupriser eller inflation med eller utan beaktan av energi/räntor? Stiftsstyrelsen föreslår i detta skede att målkapitalet bibehålls oförändrat. Stiftsstyrelsen avser att återkomma i frågan om indexering av målkapitalet i samband med stiftsfullmäktiges beslut om plan för verksamhet och ekonomi 2025–2027.

Kyrkoavgift, ekonomisk utjämning, övriga intäkter och kapitalavkastning

Totala intäkter beräknas uppgå till 98,4 mkr för 2024. Huvudsakliga intäkter är kyrkoavgift och bidrag från det inomkyrkliga utjämningssystemet med totalt 72,8 mkr (varav 43,5 mkr är stiftets kyrkoavgift, 25,5 mkr är stiftsbidrag och 3,8 mkr är kyrkounderhållsbidrag KUB).

Som en konsekvens av osäkerheter i vår omvärld är det extra svårt att förutse kyrkoavgiftens storlek under kommande år. I tabellen beskrivs prognos för kyrkoavgift, inklusive utjämning, för perioden 2024–2026. Prognosen indikerar lägre framtida intäkter än i den plan som idag gäller (2023–2025).

EKONOMISK PROGNO

Luleå stift 2024–2026

År	Belopp	Förändring*
2024	69,0 mkr	-109 tkr
2025	70,1 mkr	+202 tkr
2026	69,9 mkr	-610 tkr

* i förhållande till dagens plan

Övriga intäkter beräknas under 2024 uppgår till 25,5 mkr. Större posterna är 13,2 mkr för försäljning av ekonomitjänster till församlingar och pastorat, 4,6 mkr för uthyrningen av personal till prästlönetillgångarna, 3,0 mkr från stiftelser samt 2,5 mkr från villkorade bidrag.

Mot bakgrund av stigande räntor har förväntad kapitalavkastningen höjts till 3,0 mkr vilket motsvarar en avkastning på cirka 2 %.

Kostnader

Den ekonomiska planen bygger på föreslagen verksamhetsinriktning. De senaste årens kriser som pandemi och krig har visat på svårigheten att kunna förutse vilka verksamhetsbehov som kan uppstå även i en nära framtid. Ett sätt att hantera denna osäkerhet är att en del av verksamhetsmedlen, sedan ett antal år tillbaka, inte längre är knuten till konkret planerad verksamhet. Dessa ”ej fördelade medel” uppgår under planperioden till 1,0–3,6 % av årets intäkter. En allt för låg andel ”ej fördelade medel” bedöms negativt påverka stiftets förmåga att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar.

Särskilt om strategiska satsningar och kostnad för pastorsadjunkter

De av stiftsfullmäktige fastställda vägledande principerna för ekonomisk planering innebär att stiftets ordinarie löpande verksamhet, exklusive kostnader för pastorsadjunkter, ska inrymmas inom en ekonomi i balans. Av principerna framgår att det kan vara motiverat med underskott för strategiska satsningar av engångskaraktär eller för att förstärka den löpande verksamheten under avgränsad period. Detta under förutsättningen att förstärkningen syftar till att hantera för församlingar och pastorat väsentliga behov/utvecklingsinsatser/utmaningar. Om stiftsstyrelsen lämnar förslag till en ekonomisk plan som innebär underskott ska skälen för detta tydligt redovisas till stiftsfullmäktige.

Förslaget till ekonomisk plan för 2024–2026 innebär ett underskott som motiveras av strategiska satsningar. De strategiska satsningarna består av tre delar. Dels att den subvention som finns för församlingar och pastorat som ansluter sig till ekonomiservice framöver ses som en strategisk satsning istället för en del av den löpande verksamheten, dels en satsning på utveckling av stöd kopplat till kyrkobokföring, diarie och arkiv, dels en satsning kopplat till ökat stöd inom HR-området. Stiftets kostnader för kyrkoval föreslås också ses som strategisk satsning. Detta för att undvika de problem som uppstår om kyrkovalet ska inrymmas i den ordinarie löpande verksamhetsbudgeten.

Satsningar i övrigt framgår av verksamhetsbeskrivningen inom respektive område och finansieras inom ramen för ordinarie budget.

Subvention för anslutning till ekonomiservice

Stiftsstyrelsen har som målbild att samtliga församlingar och pastorat ska vara anslutna till ekonomiservice. Detta för att skapa så goda förutsättningar som möjligt att på ett konkret sätt stödja och över tid bredda och fördjupa stödet inom förvaltningsområdet. Stiftsstyrelsen har under 2022/2023 inom ordinarie verksamhetsbudget utökat stödet vid anslutning från att vara kostnadsfritt under ett år till att idag vara kostnadsfritt de första tre åren. Förändringen motiverades av att församlingar och pastorat signalerat att ett år är för kort tid för att klara såväl införande av nya arbetssätt som den utveckling av organisationen som anslutning till ekonomiservice möjliggör. Förs-

laget innebär att bidraget från och med 2024 ses som en strategisk satsning vid sidan av den löpande verksamhetsbudgeten.

Stöd till kyrkobokföring, diarie och arkiv

Stiftets kyrkoherdar ser det som angeläget att få stöd inom rubricerat område. Behovet av stöd inom området blir också tydligt inom ramen för stiftets förvaltningstillsyn. Under perioden föreslås därför en strategisk satsning inom området. Inriktningen är att hitta samverkansformer där stiftet tillsammans med resursstarka församlingar och pastorat kan utveckla konkret stöd till förmån för hela stiftet.

Ökat stöd inom HR-området

Även inom detta område framförs behov av stöd från församlingar och pastorat. Ett utvecklat stöd inom personaladministration och HR behöver dock analysera utifrån stiftets roll. Det är viktigt att stöd utformas på ett sätt så att stiftets tillsyn inte äventyras eller att stiftet blir en part i arbetsgivar- och arbetstagarrelationer i församlingar och pastorat. Stiftet behöver vara möjliggörare för att säkerställa att församlingar och pastorat har goda processer och förmåga inom frågor som rör arbetsmiljö och andra centrala personalrelaterade processer.

RESULTAT UNDER PLANPERIODEN

Luleå stift 2024–2026

År	Resultat	Resultat exkl. strategiska satsningar
2024	- 4 130 tkr	0 tkr
2025	- 5 825 tkr	0 tkr
2026	- 4 600 tkr	0 tkr

Resultat exklusive strategiska satsningar och pastorsadjunkter uppgår till 0 tkr respektive år. Motiv till underskott framgår i avsnitt ovan.

Ekonomisk plan

Resultaträkning

Belopp i tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	FÖRSLAG		
			Budget 2024	Planbudget 2025	Planbudget 2026
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Kyrkoavgift	39 237	41 039	43 535	44 567	44 390
Erhållen inomkyrklig utjämning	30 364	30 170	29 312	29 319	29 368
Erhållna bidrag	3 670	2 811	5 675	5 675	5 675
Nettoomsättning	16 582	16 795	19 844	20 406	20 975
Övriga verksamhetsintäkter	1 163	0	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	91 016	90 815	98 366	99 967	100 408
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Lämnad inomkyrklig utjämning	-11 683	-8 789	-10 547	-10 547	-10 547
Övriga externa kostnader	-31 128	-31 494	-34 418	-36 028	-33 307
Personalkostnader	-51 756	-52 716	-60 431	-62 117	-64 055
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-455	-316	-100	-100	-100
Summa verksamhetens kostnader	-95 023	-93 315	-105 496	-108 792	-108 008
Verksamhetens resultat	-4 007	-2 500	-7 130	-8 825	-7 600
Resultat från finansiella investeringar	-645	1 500	3 000	3 000	3 000
Årets resultat	-4 652	-1 000	-4 130	-5 825	-4 600
<i>Årets resultat exkl. pastorsadjunkter, kyrkoval och strategiska satsningar</i>	<i>-3 834</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Utveckling av eget kapital					
Justerat eget kapital vid årets utgång*	133 136	132 136	128 006	122 181	117 581
Målkapital	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000

*Bokfört eget kapital samt realiserade vinster inom kapitalförvaltning.

Översikt

Belopp i tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	FÖRSLAG		
			Budget 2024	Planbudget 2025	Planbudget 2026
Verksamhetsområde					
Stiftsgemensamt	-10 173	-11 605	-12 653	-12 725	-13 071
Församlingens utveckling	-26 055	-23 407	-24 496	-25 011	-25 637
God förvaltning	-13 072	-13 909	-14 182	-15 094	-15 590
Övrig stiftsverksamhet	-972	-970	-970	-970	-970
Intern styrning och ledning	-3 131	-3 449	-4 165	-4 208	-4 319
Internt stöd	-11 486	-11 403	-11 997	-12 060	-12 341
Ej fördelade medel	-3 894	-4 146	-3 554	-2 988	-1 000
Verksamhetens resultat	-68 782	-68 889	-72 017	-73 056	-72 928
<i>Finansiering</i>					
Finansiella poster	-559	1 500	3 000	3 000	3 000
Kyrkoavgift och stiftsbidrag	65 507	67 389	69 017	70 056	69 928
Resultat (löpande verksamhet)	-3 834	0	0	0	0
<i>Pastorsadjunkter</i>	<i>-818</i>	<i>-1 000</i>	<i>-1 150</i>	<i>-1 175</i>	<i>-1 200</i>
<i>Kyrkoval</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-80</i>	<i>-1 250</i>	<i>-</i>
<i>Strategiska satsningar</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-2 900</i>	<i>-3 400</i>	<i>-3 400</i>
Årets resultat	-4 652	-1 000	-4 130	-5 825	-4 600

Verksamhetsindelning

Belopp i tkr

	FÖRSLAG				
	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Planbudget 2025	Planbudget 2026
FRÄMJANDE OCH TILLSYN					
STIFTSGEMENSAMT					
Biskopens uppdrag	-5 051	-5 638	-6 455	-6 603	-6 772
Domkapitlet	-1 432	-1 052	-1 400	-1 158	-1 191
Pastoral verksamhet	-1 908	-2 377	-2 436	-2 508	-2 573
Organisationsutveckling	-1 782	-2 538	-2 362	-2 457	-2 535
Summa	-10 173	-11 605	-12 653	-12 725	-13 071
FRÄMJANDE OCH TILLSYN					
FÖRSAMLINGSLIVETS UTVECKLING					
Församlingens grundläggande uppgift	-17 625	-16 822	-16 583	-16 869	-17 259
Rekrytering	-5 401	-4 200	-4 940	-5 044	-5 148
Övrigt stöd till församlinglivet	-6 182	-5 998	-5 900	-5 767	-4 929
Summa	-29 208	-27 020	-27 423	-27 680	-27 337
FRÄMJANDE OCH TILLSYN					
GOD FÖRVALTNING					
Fastighet och kulturarv	-3 513	-4 306	-3 086	-3 247	-3 408
IT, administration	-5 793	-8 022	-6 669	-7 090	-7 231
Ekonomi, lön, HR	-221	33	-4 041	-4 075	-4 168
Övrig förvaltning	-5 103	-3 148	-4 463	-4 776	-3 883
Summa	-14 630	-15 442	-18 259	-19 188	-18 690
ÖVRIG STIFTSVERKSAMHET					
Övrig stiftsverksamhet	-972	-970	-970	-970	-970
Summa	-972	-970	-970	-970	-970
INTERN STYRNING OCH LEDNING					
Förtroendemannaorganisationen	-1 305	-1 311	-1 692	-1 647	-1 673
Revision	-94	-200	-150	-153	-156
Kyrkoval	-13	0	-80	-1 250	0
Ledning	-1 719	-1 938	-2 323	-2 407	-2 490
Summa	-3 131	-3 449	-4 245	-5 458	-4 319
INTERNT STÖD					
Verksamhetsstöd	-8 201	-8 066	-8 522	-8 698	-8 890
Fastigheter och lokaler	-3 285	-3 337	-4 075	-4 163	-4 252
Summa	-11 486	-11 403	-12 597	-12 860	-13 141
Kyrkoavgift	39 237	41 039	43 535	44 567	44 390
Stiftsbidrag	26 270	26 350	25 482	25 489	25 538
Finansiella poster	-559	1 500	3 000	3 000	3 000
Finansiering	64 948	68 889	72 017	73 056	72 928
Årets resultat	-4 652	-1 000	-4 130	-5 825	-4 600
<i>Årets resultat exkl. pastorsadjunkter, kyrkoval och strategiska satsningar</i>	<i>-3 834</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Efter **plugget** verksamhet i Rörvikskyrkan i Boden. Hit får barn från 7 års ålder komma och leka varje tisdag efter skolan. Foto: Johannes Frandsen/Svenska kyrkan.

BILAGA

Barnperspektiv

Barn och unga är viktiga för Svenska kyrkans nutid och framtid. Barnen har en särställning i kristen tro. Därför ska barnets perspektiv och barnperspektivet alltid finnas med när viktiga beslut fattas på olika nivåer. För att stötta församlingar att utföra korrekta barnkonsekvensanalyser (BKA) erbjuder stiftet utbildningar samt ger information via gemensamma kanaler.

Barns kunskaper och erfarenheter utvecklar och berikar Svenska kyrkan. Att ta hänsyn till barnets perspektiv bidrar till helhetssyn och identitetsskapande och vi bör också komma ihåg att barn har något unikt att ge kyrkans gemenskap. Barns särskilda behov är viktiga att lyfta fram vilket sker i de barnkonsekvensanalyser som ska ske inför varje viktigt beslut som fattas på olika nivåer.

Till grund för arbetet med planen för verksamhet och ekonomi finns en kartläggning med en BKA. Utgångspunkten för analysen är artiklarna 2, 3, 6, 12, 23 och 30 i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utifrån kartläggningen har *fem särskilda utmaningar identifierats*:

*Barnen har en särställning i kristen tro.
Därför ska barnets perspektiv och barnperspektivet alltid
finnas med när viktiga beslut fattas på olika nivåer*

Mötesplatser för barn och unga

Barn och unga är viktiga för Svenska kyrkan nu och inför framtiden. Anställda och ideella medarbetare är viktiga resurser i utmaningen att skapa meningsfulla mötesplatser för alla åldersgrupper. Målet är att barn och unga blir en livaktig del i församlingsgemenskapen.

Därför behöver dopet lyftas fram som en viktig framtidsfråga som rör ungas känsla av tillhörighet i kyrkan samt betydelsen för att konfirmera sig.

Diakoni

Alla barn har rätt till samma förutsättningar att delta i Svenska kyrkans mötesplatser, oavsett bakgrund eller levnadsstandard. Liksom för den vuxna befolkningen så ökar den psykiska ohälsan hos barn och unga. (Källa: Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

Alla medarbetare i Svenska kyrkan har i uppgift att skapa förutsättningar för barn och unga att stärka sin självkänsla samt att se orättvisor och larma om unga som man misstänker far illa.

Samhällstendenser pekar på att den ekonomiska situationen hos ett ökande antal familjer blir allt mer ansträngd (Källa: Rädda Barnen, Försäkringskassan), vilket påverkar de unga på många olika sätt. Målsättningen är att mötesplatser för barn och unga ska vara kostnadsfria eller ske till självkostnadspris.

Migration

En öppenhet för mångfald skapar förutsättning för en heterogen församling. Genom samverkan mellan nyanlända och medarbetare i Svenska kyrkan ges möjligheter till kulturellt och språkligt utbyte, vilket motverkar bland annat rasism. Nyanlända behöver utrymme att berätta sin livshistoria. På läger och i

andra mötesplatser kan nyanlända föräldrar och unga få möjlighet att tala om sin situation och sätta ord på det som de har varit med om.

De nationella minoritetsspråken

Många barn som tillhör de nationella minoriteterna och det svenska teckenspråket riskerar att förlora en viktig länk till sina historiska rötter och sin kulturella identitet i och med det förlorade språket. För att minoritetsspråken inte ska gå förlorade behöver barn med olika språk synliggöras. Användandet av minoritetsspråk i både skrift och tal i kyrkans gudstjänster och övriga verksamheter bidrar till att barnen får ytterligare kontakt med sitt språk.

Ett av de åtta åtagandena i Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket handlar om att stärka samiska barn och unga i deras identitet och andliga utveckling. Förhoppningen är att det får positiva följder även för barn i andra minoritetsgrupper.

För kommande generationer

Många barn och unga oroar sig för klimatet (Källa: BRIS) och hur människan påverkar naturen, skapelsen. Svenska kyrkan bör ta den oron på allvar, detta bland annat genom att involvera barnen i hållbarhetsarbetet. En viktig uppgift för stift och församlingar är att reflektera över vilka val vi gör som kan påverka de som ännu inte har en egen röst – som de generationer som kommer efter oss. Stiftets uppgift i detta är bland annat att rusta och uppmuntra församlingar i hållbarhetsfrågor samt inom psykisk och existentiell hälsa.

Adress: Luleå stift, Box 942, 971 28 Luleå

Telefon: 0920-26 47 00

www.svenskakyrkan.se/luleastift

Svenska kyrkan
LULEÅ STIFT